

Birinci Dünya Savaşı öncesinde Avrupa'nın genel durumuna bakıldığında;
Sanayi İnkılabı ve **Fransız İhtilali**nin etkileri görülmektedir.

Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkan **hammadde ihtiyacı** ve **pazar arayışı**
sömürgecilik yarışını hızlandırmıştır.

Fransız İhtilali ile ortaya çıkan **milliyetçilik akımı**
azınlık isyanlarına ve bağımsızlık hareketlerine neden olmuştur.

Birinci Dünya Savaşının Genel Nedenleri

1-Fransız İhtilali ile ortaya çıkan **milliyetçilik akımının** etkisiyle **azınlık isyanlarının yaygınlaşması** (siyasi)

2- Sanayi İnkılabı ile ortaya çıkan **hammadde ihtiyacı ve pazar arayışının** **sömürgeciliği hızlandırması** (ekonomik)

3- Avrupalı devletlerarasındaki gruplaşma/bloklaşma (siyasi)

4- Silahlanma yarışı (askeri)

Birinci Dünya Savaşının Özel Nedenleri

1- İngiltere ile Almanya arasındaki **sanayileşme/sömürgecilik rekabeti** (ekonomik)

2- Fransa'nın zengin kömür yataklarına sahip **Alsas- Loren bölgesini** **Almanya**'dan geri almak istemesi (ekonomik)

3- Avusturya Macaristan İmparatorluğu ve Rusya arasındaki Balkanlara hâkim olma mücadelesi. (siyasi)

4-İngiltere ve Fransa'nın mevcut sömürgelerini koruma düşüncesi. (siyasi-ekonomik)

Birinci Dünya Savaşının asıl nedeni

Avrupa devletleri arasındaki çıkar çatışmasıdır,
yani savaşın temel nedeni ekonomiktir.

PanSlavizm

Rusya'nın, Balkanlarda yaşayan Slav ırkından olan Ortodoksları bir çatı altında toplamak, İstanbul ve Boğazları ele geçirerek sıcak denizlere (Akdeniz'e) açılmak için izlediği politika.
(milliyetçilik / siyasi)

Avrupa devletlerinin gruplaşmasında ve birbirine yakınlaşmasında
siyasi ve ekonomik çıkarlar etkili olmuştur.

I. Dünya Savaşı Öncesinde Osmanlı Devleti, Almanya'ya güvenemediği için
İtilaf Devletlerine yakınlaşmaya çalışmış ancak
İtilaf Devletleri Osmanlı Devleti'ni yanlarına almak istememişlerdir.

İngiltere Osmanlı Devleti'nin ittifak teklifini reddedince Osmanlı Devleti;

- Tarafsızlığını ilan etti.
- **Ülke genelinde seferberlik başlattı.** (Savaşa hazır olmaya çalıştığını gösterir.)
- **Kapitülasyonları tek taraflı olarak kaldırdı.** (Ekonomik baskılardan kurtulmayı amaçladığını gösterir.)
- **Boğazları ulaşıma kapattı.** (Başkent İstanbul'un güvenliğini sağlamaya çalıştığını gösterir.)

Osmanlı Devleti neden Almanya'nın yanında savaşa katılmak istemiştir?

- Son zamanlarda kaybettiği toprakları geri almak,
- **Siyasi yalnızlıktan kurtulmak,**
- **Almanya'nın savaşı kazanacağına inanması,**
- **Osmanlı devlet adamlarının (İttihat ve Terakki Partisi) Alman hayranı olması,**
- İngiltere, Fransa ve Rusya'nın Osmanlı Devletine karşı düşmanca politikalar izlemesi,
- Coğrafi konumu itibarıyla savaş dışında kalamayacak olması,
- Kapitülasyonlardan kurtulmak istemesi...

Almanya neden Osmanlı Devleti'ni kendi yanında savaşa çekmeye çalışmıştır?

- Savaşı geniş bir alana yayarak yükünü hafifletmek,
- **Osmanlı Devleti'nin jeopolitik(coğrafi) konumundan faydalanmak,**
- **Osmanlı halifesinin dini ve siyasi gücünden yararlanmak,**
- Geçiş yollarını kontrol altında tutarak İtilaf Devletlerinin Rusya'ya yardım götürmesini önlemek,
- **İngiltere'nin sömürgelerine giden yolları kesmek...**

Osmanlı Devleti'nin Savaşa Girmesiyle;

- 1-Savaş geniş bir alana yayılmış,
- 2-Savaşın süresi uzamış,
- 3-Yeni cepheler açılırken, mevcut cepheler genişlemiş,
- 4-Almanya büyük ölçüde rahatlamış,
- 5-İtilaf Devletlerinin (özellikle Rusya'nın) işi zorlaşmıştır.

Osmanlı Devletinin Savaştığı Cepheler**Kendi Sınırlarımızda:**

Kafkas, Çanakkale, Kanal(Süveyş), Irak-İran, Filistin-Suriye, Hicaz-Yemen

Taarruz (Saldırı) Cepheleri: Kafkas, Kanal (**K ile başlar**)

Sınırlarımız dışında:

Makedonya, Romanya, Galiçya

Bu cephelerde müttefiklerimize (İttifak Devletlerine) yardım ettik.

Savunma Cepheleri: Çanakkale, Suriye-Filistin, Irak-İran, Hicaz-Yemen

Yardım Gönderdiğimiz Cepheler: Makedonya, Romanya, Galıçya (*Sonu ya ile biter*)*

* Bu cephelerde müttefiklerimiz olan Almanya, Avst. Mac. İmp. ve Bulgaristan'a yardım ettik.

Kafkas Cephesinde gerçekleştirilen **Sarıkamış Harekâtının başarısız olması üzerine**

Doğu Anadolu Rus işgaline uğradı. Bu durumdan yararlanan **Ermeniler, Ruslarla işbirliği yaparak Türk köylerine baskınlar düzenleyerek katliamlar yaptılar.**

Bunun üzerine Osmanlı Devleti **hem iç güvenliği sağlamak hem de cephelerde Türk askerinin güvenliğini artırmak için Tehcir Kanunu'nu (Sevk ve İskan Kanunu)** çıkararak olaylara karışan Ermenileri bugünkü Suriye ve Lübnan'a göç ettirdi. **(1915)**

Kafkas Cephesi, Osmanlı Devleti'nin açtığı **ilk taarruz cephesidir.**

Amaç; Anadolu'daki Türklerle Orta Asya'daki Türkleri birleştirmek (Türkçülük-Turancılık) ve Bakü petrollerini ele geçirmektir.

Çanakkale Cephesi

- İstanbul ve Boğazları ele geçirip Osmanlı Devleti'ni saf dışı bırakmak,
- Rusya'ya yardım götürmek,
- Balkan Devletleri'ni savaşa çekmek,
- Savaşı kısa zamanda sonuçlandırmak isteyen İtilaf Devletleri tarafından açılmıştır.

Çanakkale Savaşlarının Sonuçları

- **Dünya Savaşının uzamasına neden olmuştur.**
- Osmanlı Devletinin galip geldiği tek cephedir.
- Rusya, yardım alamadığı için ekonomik kriz çıkmış, Bolşevik İhtilali yaşanmış ve I. Dünya savaşından çekilmiştir.
- Mustafa Kemal'in tüm dünyada tanınmasına ve Milli Mücadele'nin lideri olmasına ortam hazırlamıştır.
- Gizli antlaşmalar ilk kez ortaya çıkmıştır.
- Balkan devletlerinin tutumları değişmiş, Bulgaristan İttifak Devletlerinin yanında savaşa girmiştir.

Mısır'ı İngilizlerden geri almak ve Süveyş Kanalı'nı ele geçirerek İngiltere'nin Uzakdoğu (Hindistan) sömürgeleriyle olan bağlantısını kesmek için açılan cephe **Kanal Cephesidir.**

Mustafa Kemal'in önce 7. Ordu Komutanı, daha sonra da **Yıldırım Orduları Grup Komutanı** olarak görev yaptığı ve İngilizleri Halep'te durdurup Anadolu'yu işgalden kurtardığı cephe **Suriye Cephesidir.**

Musul petrollerini ele geçirmek isteyen İngilizler tarafından açılan
ancak **Kut-ül Amare'**de İngilizleri yenilgiye uğrattığımız cephe,
Irak Cephesidir.

Hicaz-Yemen Cephesinde Arapların İngilizlerle birlikte hareket etmesi
ümmetçilik düşüncesinin zayıfladığının, milliyetçiliğin güçlendiğinin göstergesidir.

Wilson İlkelerinde,

Sömürgeciliğe ve imparatorluklara karşı çıkılmış,
(Her millete kendi geleceğini belirleme hakkı verilecek)

Gizli antlaşmalara tepki gösterilmiş,

Devletlerarası sorunları barışçı yollarla çözmek ve barışı korumak amaçlanmıştır.

Osmanlı Devleti'nin Mondros Ateşkes Antlaşmasını imzalamaya zorlayan nedenler

- Osmanlı Devletinin birçok cephede yenilmesi
- **Bulgaristan'ın savaştan çekilmesi üzerine Osmanlı Devleti ile Almanya arasında kara bağlantısının ve yardımların kesilmesi**
- Osmanlı'nın savaşa girmesinde etkili olan İttihat ve Terakki yöneticilerinin ülkeyi terk etmesi
- **Osmanlı Devletinin Wilson İlkelerine güvenmesi**
- **Savaş İttifak Devletlerinin kaybedeceğinin anlaşılması**

Mondros Ateşkes Antlaşması ile;

- **Osmanlı Devleti fiilen sona ermiş,**
- **Osmanlı Devleti savunmasız bırakılmış,**
- **Anadolu işgallere açık hale gelmiş,**
- **İlk işgaller başlamış,**
- **Türk milleti işgallere karşı bölgesel direniş cemiyetleri kurmaya başlamıştır.**

Fiilen Sona Erme: Bir devletin topraklarının işgal edilmesiyle, devlet işlevini kaybetmesidir.

Resmen Sona Erme: Bir devletin yıkılması, yerine başka bir devletin kurulmasıdır.

Paris Barış Konferansı; I. Dünya Savaşı sonunda **yenilen devletlerin durumlarını belirlemek ve bu devletlerle yapılacak barış antlaşmalarının esaslarını tespit etmek için toplanmıştır.**

Paris Barış Konferansında,
daha önce gizli antlaşmalarda İtalya'ya vadedilen İzmir ve çevresi
İngiltere'nin istekleri doğrultusunda Yunanistan'a bırakılmıştır.

**Batı Anadolu'nun Yunanistan'a verilmesi İtilaf Devletleri arasında ilk görüş ayrılığına
neden olmuştur.**

İzmir'in işgaline zemin hazırlamıştır.

İngiltere, Doğu Akdeniz'e güçlü bir İtalya'nın yerleşmesini, kendi çıkarlarına aykırı
gördüğünden zayıf ve kullanabileceği Yunanistan'ın bölgeyi işgal etmesini
sağlamıştır.

Paris Barış Konferansında;
Wilson ilkelerinin "sömürgecilik yapılmayacak" maddesine karşı
"manda ve himaye" fikri ortaya atılmıştır.

Manda ve himaye düşüncesi tam bağımsızlık ilkesine aykırıdır.
**Bu nedenle milli mücadele döneminde manda ve himaye düşüncesi birkaç kez
gündeme gelmiş, ancak reddedilmiştir.**

İzmir'in işgali;

- Türk halkının işgallerin geçici olmadığını anlamasını sağlamıştır.
- Osmanlı yönetimi işgale kayıtsız kaldığı için,
halk kendi haklarını savunmak için harekete geçmiştir.
- **Milli bilincin uyanmasını ve Kuvayı Milliye ruhunun doğmasını sağlamıştır.**
- **Silahlı direnişin başlamasına neden olduğu için,
milli mücadele açısından olumlu bir sonuç doğurmuştur.**

Amiral Bristol Raporu,
İzmir'in işgalinin haksızlığını ve Türk milli mücadelesinin haklılığını ortaya koyan ilk
uluslararası belgedir.

Osmanlı Hükümetinin işgaller karşısındaki tutumu
teslimiyetçi, uzlaşmacı, duyarsız, pasif, bağımsızlığa aykırıdır.

Türk halkının, devletin kurtuluşu için ortaya attığı kurtuluş çareleri:

İngiliz himayesini istemek,
Amerikan mandasını istemek,
Bölgesel kurtuluş yolları aramak (Milli Cemiyetleri ve Kuvayı Milliye'yi kurmuştur)

Mustafa Kemal'in işgaller karşısındaki tutumu;
kararlı, mücadeleci, vatansever, bağımsızlık yanlısı, milliyetçi, duyarlı

Kuvayı Milliye:

İtilaf Devletleri'nin Anadolu'da başlattıkları işgallere karşı,
vatansever Türk halkının vatani korumak amacıyla kurduğu silahlı direniş örgütlerine
Kuvayı Milliye denir.

Kuvayı Milliye'nin Kurulma Nedenleri

- Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkması,
- Mondros Ateşkes Antlaşması'yla Osmanlı ordusunun terhis edilmesi,
- Anadolu'nun İtilaf Devletleri tarafından işgal edilmesi
- Osmanlı yönetiminin işgallere kayıtsız kalması ve halkın can ve mal güvenliğini koruyamaması,
- Azınlıkların devlet kurma çabaları

İşgallere karşı ilk direniş Güney Cephesinde Hatay Dört Yol'da Fransızlara karşı gerçekleştirilmiştir.

Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra;

- Osmanlı ordusunun terhis edilmesi,
 - Anadolu'nun işgale uğraması,
 - Osmanlı Hükümetinin işgallere duyarsız kalması,
 - Anadolu'da otorite boşluğu oluşması
- cemiyetlerin kurulmasına neden olmuştur.

Azınlıklar tarafından kurulan zararlı cemiyetlerin başlıca özellikleri şunlardır:

- Millî Mücadele hareketine karşı düşmanca tutum sergilemişlerdir.
- **Bağımsız devlet kurmayı amaçlamışlardır.**
- Faaliyette bulundukları bölgelerde yaşayan Türk halkının can ve mal güvenliğine zarar vererek onları göçe zorlamışlar ve nüfus üstünlüğünü sağlamaya çalışmışlardır.
- **İşgalci devletlerden yardım ve destek almışlardır.**
- Bulundukları yerlerde güvenliği bozarak Mondros'un uygulanması için ortam hazırlamışlardır.

Türkler Tarafından Kurulan Millî Varlığa Düşman (Zararlı) Cemiyetlerin Özellikleri

- Anadolu'da bağımsız olarak yaşamının mümkün olmadığına inanan Türkler ve Müslümanlar tarafından kurulan cemiyetlerdir.
- **Anadolu'daki Millî Mücadele hareketine karşı çıkmışlardır.**
- **Tam bağımsızlığa inanmayarak manda ve himayeyi savunmuşlardır.**
- **Saltanat ve halifelik makamlarının devamını savunmuşlardır.**
- **İtilaf Devletleri'nden yardım ve destek görmüşlerdir.**

Milli Cemiyetlerin Özellikleri

- Bölgesel kuruluşlardır.
- **Öncelikli amaçları ülkeyi korumak değil, kuruldukları bölgeyi korumaktır.**
- **Genellikle basın-yayın yolu ile çalışmalarını sürdürmüşlerdir.**
- **Kuruluşlarında milliyetçilik düşüncesi etkilidir.**
- **Milli direniş bilincini uyandırmışlardır.**
- **İstanbul'a bağlı veya karşı değillerdir.**
- **Bölgelerinin Türklüğünü kanıtlamak çabasındaydılar.**
- Bunun için de tarihsel gerçeklerle birlikte nüfus çoğunluğuna önem vermişlerdir.
- **Bölgelerini işgalcilere ve azınlıklara karşı savunmuşlardır.**
- Sivas Kongresi'nde **Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti** adıyla birleştirilmişlerdir.

"9. Ordu Müfettişi" sıfatıyla Anadolu'ya gönderilen Mustafa Kemal'in görevi;

- Karadeniz bölgesinde Türk halkının Rum çetelerine karşı başlattığı direniş hareketlerini önlemek,
- **Halkın elindeki silah ve cephaneleri toplamak,**
- İşgallere karşı kurulan Milli Cemiyetlerin faaliyetlerini durdurmak,
- Mondros'a uymayarak dağıtılmamış olan, Erzurum'daki 15. Kolordu'yu dağıtıp, silahlarını İtilaf Devletleri'ne teslim etmekte.

Samsun'a çıkışından itibaren, Mondros'a uyulmamasını isteyen Mustafa Kemal'in asıl amacı;

Milli bilinci uyandırmak ve yaygınlaştırmak

Milli birliği gerçekleştirerek, bağımsızlık savaşını başlatmak,

Milli egemenliğe dayanan, kayıtsız, şartsız, bağımsız yeni bir Türk Devleti kurmaktır.

Mustafa Kemal Havza Genelgesi ile**İşgallere karşı protesto mitingleri ve gösteriler yapılmasını***(milli bilinci canlandırmak)***İstanbul Hükümeti'ne işgalleri kınayan protesto telgrafları çekilmesini,****Azınlıklara karşı taşkınlıklar yapılmamasını***(yeni işgallere bahane oluşturmamak)***Komutanların hiçbir şekilde silahlarını teslim etmemesini***(Mondros'a karşı çıkmış) ve***Yurdun her tarafında direniş cemiyetleri kurulmasını***(Milleti örgütleme)***istemiştir.****Havza Genelgesinin amacı:****Türk halkını işgallere karşı uyarmak ve kitlesel olarak harekete geçirmek,****Milli bilincin uyandırılmasını ve canlandırılmasını sağlamaktır.**

**Mustafa Kemal Amasya Genelgesini diğer komutanlara da onaylatmakla
milli mücadeleyi kişisel ve bölgesel olmaktan çıkarmayı ve halk üzerindeki etkisini
arttırmayı amaçlamıştır.**

Amasya Genelgesi ile;**Milli mücadelenin gerekçesi, amacı ve yöntemi ortaya konulmuş,****İlk defa ulusal egemenlikten bahsedilmiş,****Temsil Heyeti'nin oluşturulması fikri ortaya atılmış,****Mondros Mütarekesine, İtilaf Devletlerine ve İstanbul yönetimine açıkça karşı
çıkmıştır.****Mustafa Kemal'in 9. Ordu Müfettişliği görevinden alınmasına rağmen****İstanbul'a dönmeyerek Anadolu'da mücadeleyi sürdürmesi****kararlılığını, mücadeleciliğini ve vatanseverliğini gösterir.****Erzurum Kongresi,****Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk ve Trabzon Müdafaa-i Hukuk Cemiyetleri tarafından****Doğu Anadolu'yu ve Doğu Karadeniz'i Ermeni ve Rum saldırılarına karşı savunmak****için toplanmıştır.**

Erzurum Kongresi,

- **Toplanış şekli, amacı ve yapısı bakımından bölgesel,**
- **Aldığı kararlar yönünden ulusal bir kongredir.**
- **İlk kez milli sınırlardan ve bir hükümet kurmaktan bahsedilmiştir.**
- **Manda ve himaye fikri ilk defa reddedilmiştir.**
- **9 kişilik Temsil Heyeti kurulmuş, başkanlığına Mustafa Kemal getirilmiştir.**

General Harbours Raporu:

**Doğu Anadolu'da Ermenilerin çoğunlukta olmadığını,
Türklerin Ermenileri katletmediğini,
belgeleyen bir rapordur.**

Damat Ferit Hükümeti ve İngilizler

**Sivas Kongresi'nin dağıtılması, Mustafa Kemal ve arkadaşlarının tutuklanması için
Elazığ Valisi Ali Galip'i görevlendirmiş,
ancak kongrenin toplanmasını engelleyememişlerdir.**

Sivas Kongresinde;

**Kurtuluş Savaşı'nı tek elden yönetmek ve cepheler arasında birlik sağlamak için
milli cemiyetler birleştirilmiştir.
Manda ve himaye fikri kesin olarak reddedilmiştir.**

**Sivas Kongresinden sonra Damat Ferit Hükümetinin istifa etmesi,
Temsil Kurulu'nun siyasi bir başarısıdır.**

Amasya Görüşmeleri ile

Osmanlı Hükûmeti, Temsil Heyetinin varlığını resmen tanımıştır.

**Amasya Görüşmeleri ile Osmanlı Hükûmeti ve Temsil Heyeti ilk kez birlikte hareket
etmişlerdir.**

**Amasya Görüşmelerinde alınan kararların en önemli sonucu
İstanbul'da Mebusan Meclisinin açılmasıdır.**

Ankara'nın Milli Mücadele'nin merkezi olarak seçilme nedenleri

- **İşgal edilmemiş ve savunmaya elverişli olması,**
- **Anadolu'nun her yanı ile ulaşım ve haberleşme ağının iyi olması,**
- **Yunanlılarla mücadele edilen Batı Cephesi'ne yakın olması,**
- **İstanbul'a yakın olması ve Mebusan Meclisi'nin çalışmalarını yakından izleme
imkânının bulunması,**
- **Halkının milli mücadele taraftarı olması vb.**

Misakı Milli'de**Sınırlar** (ülke bütünlüğü)**Azınlık hakları** (uluslararası eşitlik)**Boğazlar,****Kapitülasyonlar** (tam bağımsızlık)**Halk oylaması yapılacak yerlerle (Arap toprakları, Batı Trakya, Kars, Ardahan Batum)**
ile ilgili kararlar alınmıştır. (halkın kararına saygı)**Misakı Milli kararlarının alınmasından sonra****İstanbul'un işgal edilerek meclisin kapatılması**

Mebusan Meclisinin İstanbul'da toplanmasının sakıncalı olduğunu söyleyen

Mustafa Kemal'in haklılığını ve ileri görüşlülüğünü gösterir.

Misakı Milli kararlarının alınmasından sonra

İtilaf Devletlerinin İstanbul'un işgal ederek Mebusan Meclisini dağıtmaları**Türk halkının iradesini yok saydıklarını gösterir.****İlk TBMM'de alınan kararlarla;**

- **Osmanlı Hükümeti yok sayılmıştır.**
(TBMM'nin üstünde bir güç yoktur)
- **Gelecekte Cumhuriyet yönetimine geçileceği ve milli egemenlik (ulusal egemenlik) vurgusu yapılmıştır.**
(Ulusal iradeyi vatanın geleceğine hakim kılmak ilkedir.)
- **Hızlı karar alıp uygulayabilmek için güçler birliği ilkesi uygulanmıştır.**
(Meclis yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplamıştır)
- **Meclis Hükümeti Sistemi benimsenmiştir.**
(Meclis Başkanı hükümetin de başkanıdır)

İlk TBMM'nin;

- **Yasama ve yürütme yetkilerini kendinde toplaması,**
 - **İstanbul Hükümeti'nin yaptığı ve yapacağı her türlü işlemi yok sayması,**
 - **Hıyaneti Vataniye Kanunu'nu çıkarması,**
 - **İstiklal Mahkemelerini kurması,**
 - **Ayaklanmaları bastırması,**
- otoritesini arttırdığını gösterir.

İlk TBMM'nin Özellikleri

- **Milli egemenlik ilkesi ilk kez gerçekleşmiştir.**
- **Yeni bir devletin kurulmasını sağladığından** *Kurucu Meclistir*
- **Ulusal iradeyi vatanın geleceğine egemen kılmak istemesi, Misakı Milli'yi ve İstiklal Marşı'nı kabul etmesi** *ulusal bir meclis olduğunu gösterir.*
- **Üyeleri seçimle belirlendiği için ve toplumun her kesiminden temsilcilere yer verdiği için** *demokratik bir meclistir.*
- **Güçler birliği ilkesini benimsediği için** *olağanüstü yetkilere sahip bir meclistir.*
- **Partileşme yoktur, gruplaşma vardır; Müdafaa-i Hukuk Grubu gibi.**
- **Meclis Hükümeti Sistemi'ni benimsemiştir; Meclis Başkanı Hükümetin de başkanıdır.**

TBMM'ye Karşı Ayaklanmaların çıkmasında;

- **İstanbul Hükümetinin Mustafa Kemal ve silah arkadaşlarını idama mahkûm ettirmesi**
- **İstanbul Hükümetinin saltanat ve hilafetin otoritesini devam ettirme düşüncesi**
- **İstanbul Hükümetinin milli bilinci yok ederek TBMM'yi halktan uzaklaştırmak istemesi**
- **Şeyhülislamın, milli mücadelenin lider kadrosu aleyhinde fetva yayımlaması,**
- **Azınlıkların (Rum, Ermeni) yeni devletler kurma çalışmaları**
- **İngilizlerin Boğazları daha uzun süre elde tutma planı**
- **Bazı Kuvayı Milliye birliklerinin disiplinsiz hareketleri**
vb. etkili olmuştur.

Ayaklanmalara Karşı Alınan Önlemler

- **Hıyanet-i Vataniye Kanunu** çıkarıldı. (*yasama yetkisi*)
- **İstiklal Mahkemeleri** kuruldu.
- **İstanbul Hükümeti'nin fetvasına karşılık olarak Ankara Müftüsü Rıfat Börekçi imzasıyla karşı fetva hazırlandı.**
- **Ankara'da kurulan Anadolu Ajansı ve Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi ile aleyhte propagandalara karşılık verildi.**
- **Kuvayı Milliye birlikleri kaldırılarak yerine düzenli ordu kuruldu.**

İstiklal Mahkemesi üyelerinin Meclis içerisinde seçilmesi
TBMM'nin yargı yetkisini de kullandığını gösterir.

Sevr Barış Antlaşması

İtilaf Devletleri, I. Dünya Savaşından sonra yenilen devletlerle barış antlaşmaları yapmışlar ancak **Osmanlı topraklarının paylaşımıyla ilgili anlaşmazlık yaşadıkları için** Osmanlı Devleti ile yapacakları antlaşmayı sonraya bırakmışlardı.

Sevr Antlaşmasının şartları **San Remo Konferansında** belirlenmiş ve Paris'in Sevr kasabasında Osmanlı heyetine imzalatılmıştır. (10 Ağustos 1920).

Sevr Barış Antlaşması;

- **Osmanlı Devleti'nin imzaladığı son antlaşmadır.**
- **Ölü doğmuş ve uygulanamamış bir antlaşmadır.**
- **Osmanlı Anayasası'na (Kanunu Esasi) göre bir antlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için Mebusan Meclisi tarafından onaylanması gerekiyordu.**
- **Ancak Mebusan Meclisi dağıtıldığı için Sevr Antlaşması Meclis'te onaylanamamıştır.**
- **Bu nedenle Sevr Antlaşması hukuki geçerliliği olmayan ölü bir antlaşmadır.**

Sevr Antlaşması karşısında Osmanlı yönetiminin teslimiyetçi bir tutum sergilemesi,

TBMM'nin haklılığını ortaya çıkarmış ve ulusal bilinci kamçulamıştır.

Sevr antlaşması Türk milletinin bağımsız yaşama hakkını elinden aldığı için, Kurtuluş Savaşı tek çözüm haline gelmiştir.

TBMM, antlaşmayı kabul etmediğini açıklamış ve imzalayanları vatan haini ilan etmiştir.

[Sosyal Bilgiler Öğretmenleri](#)